

Komandi partur
Í komandi parti giftist Maria
og gerst norðragøtukona

sum prestur í Mariukirkjuni á Vesturbrúgv. Hann var í hesum kalli øll arbeiðsárini, til hann í 1961 fór frá sum 70 ára gamal.

Emil Joensen varð kendasti føroyingurin í Keypmannahavn í síni tíð. Hansara avrik í ungmanna felagnum vóru stór og eisini heima í Føroyum var hann sæddur sum ein góður og trúfastur vinur. Hann hevði kanska ikki góðar talugávur, men hann var eitt stórt menniskja, ið dugdi at síggja dygdir í øðrum menniskjum og at hjálpa teimum við at menna hesar dygdir.

Nógv komu inn til Elspu í Gøtu

Tað kom nógv fólk inn til Elspu. Millum føroyingar varð hon kend sum Elspa í Gøtu, har øll vóru vælkomin. Eisini gøtufólk komu sjálvandi inn til hennara, eisini fólk sum komu niður at lesa. Millum hesi vóru systkinabørnini, Leivur hjá Jóan Paula Gregersen og Pól hjá Jóan Elias, beiggja Jóan Paula.

Pól hevði havt tuberklar í beininum og hevði stívt bein. Hann búði hjá Elspu mostir.

Tað komu eisini nógvir føroyingar inn at fáa umvælt klæðir sum at lappa buksur.

Janus Kamban var eisini ein, sum var sera væl við Elspu. Hann gjørdi enntá eina bustu av henni. Tá ið uppboð var av ognunum hjá Janusi, eftir at hann var deyður, keypti ættin hesa bustu, sum er avmyndað í hesi grein.

Aftaná kríggið var stórus mangul uppá nógvar vørur í Danmark. Onkur kundi koma inn at fáa okkurt at brenna. Millum nógva annað so var brenni eisini skamtað í Danmark aftan kríggið. Tey sum ikki áttu hús fingi ikki koks at kynda við. Men tað átti Elspa, tí hon hevði átt hús so leingi.

Okkurt stuttligt var eisini, sum tá ið ein teirra kom inn og segði, at »í dag havi eg havt nakað av brenni. Eg fekk eitt so langt bræv frá mammu, og eg havi brent tað!«

Mamma plagdi at senda niður føroyskan viðskera, sum kjøtpylsu og rullupylsu. Elspa búði á Eysturbrúgv ikki so langt frá Trianglen. Hetta var ikki so langt frá Ráðhúsplássinum, so eg minnst at eg hoyrði ráðhúsklokkuna sláa.

Eg var eitt ár í Keypmannahavn og var so eitt ár heima. Tá fór eg niður aftur og arbeiddi á einum hotelli, missiónshotellinum í Løngangsstræde. Har var eitt sokallað Annex, eg var har eina tíð.

Undirhald á Asiatisk Plads

Tað var tað eitt upplivlsi, tá ið Tróndur í Gøtu, sum var ein av teimum gomlu koltrolarunum, kom til Keypmannahavnar við fiski. Tá var tað stuttligt at hitta kend gøtufólk.

Tróndur lá við Asiatisk Plads, sum var væl kent av føroyingum, tí her legði Tjaldrið at.

Her savnaðust altíð nógvir føroyingar, bæði tá Tjaldrið kom og fór. Tað gjørdi eg eisini. Eg plagdi at súkla út har, farast skuldi um Knippels bro. Føstu ørindini vóru at fara við brævi heim, sum skuldi við Tjaldrinum. Hetta var postsambandið tá.

Har hitti ein altíð kend fólk, og tað var eitt upplivlsi í sær sjálvum. Ein teirra var Astrid, dóttir Peter Jakku í Blásastovu í Norðragøtu. Eg gloymi tað ikki. Hon hevði tvær gentur við sær, og tær vóru í so óalmindiliga vøkrum bundnum tryggjum.

Eitt fast undirhald, tá ið Tjaldrið fór avstað var, at Aksel Tórgarð, sum seinni gjørdist útvarpsstjóri og prestur, plagdi at fortelja søgur. Hetta dugdi hann væl. Eg minnst eina, sum hann fortaldi. Sum ungur búði hann hjá eini eldri damu og hevði verilsí har. Hann skuldi geva boð, um hann ikki kom til hús. Kanska

Elspa, listarverk hjá Janusi Kamban

Seinasti málningur hjá Gudmund Hentze, sum var av føroyskari ætt

hevur tað danska málið ikki verið so gott tá! Eina ferð skuldi hann okkurt og skrivaði á ein lepa til vertinnuna: »Jeg kommer ikke at sove hos dig i nat«!

Eg minnst eisini Eivind Vilhelm, sum seinni gjørdist bispur, og Petur Reinert, sum bleiv lækni á Eiði og politikkari. Torkil Beder, sum bleiv prestur á Viðareiði og Fuglafirði var ein.

Eg kom bara saman við føroyingum. Tað var bara á arbeiðsplássinum, at eg kom saman við danskarum.

Arbeiddi fyri málning frá Gudmund Hentze

Nærindis Elspu búði ein eldri maður. Abbi hansara var føroyingur, hann æt Gudmund Hentze og var listamáleri. Elspa mostir kendi hann so væl. Eg plagdi at hjálpa honum at gera reint. Afturfyri skuldi hann mála ein málning

av mær. Men áðrenn hann var heilt liðugur við myndina doyði hann. Myndina havi eg framvegis heima hjá mær. Tað sæst kanska, at málningurin ikki er liðugur, men hann hevur eina serliga søgu.

Gudmund átti ein son, sum ikki vildi av við henda málningin, tí hetta var seinasta verkið hjá pápanum. Men Óli, mammubeiggi, segði korta nei. Hetta var lønin hjá mær, og hana skuldi eg hava.

Um Gudmund verður sagt, at hann var bara tvey ára gamal, tá ið pápin doyði, og hann kom at vaksa upp í trongum korum. Listagávur hevði hann, men hann var noyddur í yngri árum at arbeiða sum reklamuteknari. Við hjálp frá vinfólki slapp hann til Italia og var har í tvey ár. Afturkomin varð hann nýttur av betra fólkinum í Keypmannahavn at mála andlitsmyndir. Eisini var hann nógv nýttur

Hans Elias, beiggi Elspu

at myndprýða bókaverk eitt nú Danmarks Krønike hjá Saxo. Ein sonur hansara er eisini kendur listamaður, Peter Hentze f. 1943.

Gudmund hevði verið nasistur undir krígunum og var virkin sum listamaður í danska nasistaflokkinum. Hann teknaði bókamerkið – ex libris – hjá danska nasistaleiðaranum Frits Clausen.

Gudmund Henze varð ikki sum nógvir aðrir nasistar revsaður fyri sítt politiska virksemini. Men tá týska hersetingin var av í 1945, og danski nasistaflokkurin var farin í søguna, var eisini liðugt hjá Gudmundi. Eingin hevði brúk fyri honum, og tá ið hann doyði í 1948, vóru eingi minningarorð.

Abbi Gudmund var systkinabarn abba Demmus Hentze, fyrrverandi advokat og poltikkara. Demmus minnst, at Gudmund var í Føroyum og ferðaðist eftir kríggið. Tá var harður orðadráttur millum Gudmund og abba Demmus um hansara fortíð sum nasistur. Tá kundi Gudmund siga, at »eg eri so komin í leksikon, og tað er tú ikki.« Hann tyktist ikki at hava angrað nakað.

Tað kann vera áhugavert at endurtaka nakað av tí, sum Anna Evensen skrivaði um abba Gudmund Hentze, tann fyrsta Hentze í Føroyum:

Den fremsynte Provst Hentze

Man sagde, at Provst Hentze (Maleren Gudmund Hentzes Bedste- eller Oldefader), der var Præst paa Suderø og død for mange Aar siden, ogsaa var synsk, og der var mange Historier om hans mærkelige Evner. Saaledes fortalte hans Datters Datter, der var gift med min Mands Broder, at det ikke var saa sjældent, at han saa noget overnaturligt. En Gang sad han inde i Stuen. Pludselig saa han aandsfraværende ud, lidt efter sagde han: »Ak, sikken en Ulykke der skete, der sank en større Baad«. Og meget rigtigt. Noget efter kom der Meddelelse om, at der var forsvundet en større Baad med 8 Mand. Han »saa« som sagt tit noget, og han led nok ikke saa lidt ved det. Han kunde i forvejen mærke paa sig, naar der kom noget overnaturligt.